

EK 10

YENİDEN YERLEŞİM EYLEM PLANI FORMATI

İçindekiler:

1. AMAÇ	2
2. KAPSAM	2
3. MEVZUAT	2
4. UYGULAMA PLANI	2
4.1 Proje Alanını Tanıtıcı Bilgiler.....	2
4.2 Envanteri yapılması zorunlu taşınmazların belirlenmesi:.....	2
4.3 Alan Çalışması Planı.....	3
4.4 Alan Çalışması Sırasında Yapılacak Teknik ve İktisadi Konulara İlişkin Çerçeve.....	3
4.5 Eylem Planı Ön Raporunun Hazırlanması	3
4.6 Eylem Planı Ön Raporunun Tartışmaya Açılması ve Alınan Geri-Dönüşlerin Değerlendirilmesi Yoluyla Nihai Raporun Hazırlanması	4
4.7 Altyapı Kayıplarının ve Yeniden Yerleşim Bölgesindeki Altyapı İhtiyaçlarının Tespiti ve Plana İşlenmesi	4

Kısaltmalar:

YYP Yeniden Yerleşim Planı

ÇED Çevre Etki değerlendirme

1. AMAÇ

Enerji yatırım projelerinde yer seçimi yaparken, alternatif proje tasarımlarını dikkate alarak gönülsüz yeniden yerleşimi önlemek veya önlenemiyorsa en aza indirmek ve bu kapsamda yapılacak çalışmalar için format belirlemektir. Bu plan hazırlanırken aşağıda belirtilen amaçlar gözetilecektir;

- Arazi edinmeden doğan olumsuz sosyal ve ekonomik etkileri ve varlıkların kaybını belirlemek ve yerine koyma için alınacak tedbirleri belirlemek,
- Hassas birey ve grupların ihtiyaçlarına özellikle dikkat etmek suretiyle tüm etkilenen kişi kategorilerinin haklarını belirlemek,
- Yeniden yerleşim faaliyetlerinin bilgi açıklaması, istişare ve etkilenen paydaşların katılımıyla yapılmasını sağlayarak etkilerini azaltmak,
- Yer değiştirilen kişilerin geçimlerini ve yaşam standartlarını eski haline getirmek veya mümkün olan yer değiştirme öncesindeki düzeylere göre iyileştirmek,
- Yeniden yerleşim alanlarında yeterli konut sağlamak suretiyle fiziksel yer değiştirmeye uğrayan paydaşların yaşam koşullarını iyileştirmek.

2. KAPSAM

Tam, kısmi, kalıcı veya geçici olabilecek fiziksel veya ekonomik yer değiştirmelere maruz kalan, yasal (tapulu) arazi sahibi olan paydaşlarla, işgal ettikleri arazide tanınabilir yasal hakkı veya hak talebi olmayan yeniden yerleştirilen kişilere karşı gereklilikler ve sorumluluklar belirlenmiştir.

3. MEVZUAT

- 5543 İskan Kanunu

4. UYGULAMA PLANI

Her projeye özel olarak hazırlanacak yeniden Yerleşim Eylem Planı için detaylı bir sosyo-ekonomik çalışma yapılacaktır. Bu çalışmada sadece yer değiştirecek topluluk değil aynı zamanda yeniden yerleşilecek alandaki mevcut toplulukların özellikleri de dikkate alınacaktır. YYP bunlarla sınırlı olmamak şartıyla aşağıdaki başlıkları içerecek şekilde hazırlanacaktır.

4.1 Proje Alanını Tanıtıcı Bilgiler

- Yörenin coğrafi özellikleri
- Yörenin sosyo-ekonomik özellikleri
- Dikkate alınacak kırılma, hassas noktalar

4.2 Envanteri yapılması zorunlu taşınmazların belirlenmesi:

Arazi;

- Tarım arazisi
- Diğer özel mülkiyetli arazi
- Sürekli kültür alanları (meyve ağaçları, ağaçların tipi ve yaşı)
- Orman arazisi
- Otlak ve çayır
- Hazine arazisi
- Zilyetlik arazi (köy tüzel kişiliklerinin kullandığı arazi)

Yapılar;

- Özel sahipli binalar
- Diğer özel sahipli binalar (seralar gibi)
- Kamu yapıları

4.3 Alan Çalışması Planı

- Anket ve görüşme formlarının düzenlenmesi;
  - ✓ Formların düzenlenmesinde dikkate alınacak ilkelerin belirlenmesi için alana gidilmesi ve gözlem yapılması
  - ✓ Masa başı çalışması
  - ✓ Anket ve görüşme formlarının işlerliğinin denenmesi için ikinci alan ziyareti
- Anket ve görüşme formlarının uygulanma aşaması
- Anket ve görüşme formu verilerinin bilgisayar ortamına aktarılması
- Anket ve görüşme formu verilerinin analiz ve değerlendirilmesi

4.4 Alan Çalışması Sırasında Yapılacak Teknik ve İktisadi Konulara İlişkin Çerçeve

- Projeden etkilenecek taşınmazların değerlerinin belirlenmesi ve hak sahipliği matrisinin ortaya çıkarılması (bilirkişilerin, muhtarların ve tapu-kadastro memurlarının katılımıyla)
- Gelir iyileştirilmesine ve yeni geçim imkânlarının geliştirilmesine ilişkin alan görüşmelerinin ve gözlemlerinin yürütülmesi (İktisatçı ve Sosyolog katılımıyla)
- Sayısal haritaların hazırlanması (haritacıların ve mühendislik hizmetinin katılımıyla)

4.5 Eylem Planı Ön Raporunun Hazırlanması

- Verilerin ön değerlendirmesi (sosyoloji ve istatistik çalışması)
- Verilerin sayısal haritalara işlenmesi (mühendislik çalışması)
- Geleneksel yerleşim örüntüsünün ve mekân tipinin ortaya çıkarılması. Yeniden yerleşim eylem planında geleneksel yerleşim alışkanlıklarının dikkate alınmasının sağlanması (mimari, şehir planlama ve yerleşim sosyolojisi çalışması)
- Kültür envanterinin ortaya çıkarılması (arkeoloji ve sanat tarihi çalışması)
- Yeniden Yerleşim Ön Raporunun Üretilmesi (jeoloji-sosyoloji-iktisat-hukuk-bölge planlama uzmanlarının katılımıyla)
- Mevzuatın değerlendirilmesi (hukuk çalışması)
- Tercihlerin, rızanın ve yerleşim yeri eğilimlerinin değerlendirilmesi (sosyoloji çalışması)
- Hak sahipliği politikasının belirlenmesi (iktisat ve hukuk çalışması)
- Maddi değerlendirme ölçüt ve tekniklerinin belirlenmesi (iktisat-hukuk ve tapu kadastro çalışması)
- Zemin etütleri ve coğrafi hazırlık (jeoloji ve bölge planlama çalışması)
- Ürün deseni ve hayvancılık faaliyetleri çalışması (ziraatçı çalışması)
- Gelir düzeyinin iyileştirilmesi ve yeni geçim imkânlarına ilişkin fikir geliştirme çalışması (sosyoloji ve iktisat çalışması)
- Yeniden yerleşim örüntüsü üzerine fikir geliştirme (bölge planlama ve mimarlık çalışması)
- Yeniden yerleşim maliyet çalışmaları (iktisat ve mühendislik çalışması)

4.6 Eylem Planı Ön Raporunun Tartışmaya Açılması ve Alınan Geri-Dönüşlerin Değerlendirilmesi Yoluyla Nihai Raporun Hazırlanması

- Raporun etkilenen hane-halklarına sunulması ve tartışılması
- Raporun yatırımcıya ve kamu idaresine sunulması ve tartışılması
- Raporun ÇED boyutunun tartışılması
- Gelir İyileştirme ve Sosyal Sorumluluk Projesi boyutlarının tartışılması
- Raporun bu görüşmeler çerçevesinde gözden geçirilmesi
- Ön değerlendirmeler sonucunda, aynı format çerçevesinde, Nihai Eylem Planı'nın oluşturulması

4.7 Altyapı Kayıplarının ve Yeniden Yerleşim Bölgesindeki Altyapı İhtiyaçlarının Tespiti ve Plana İşlenmesi

- Ana yollar
- İkincil/köy yolları
- Demiryolları
- Yüksek gerilim hatları
- Orta ve alçak gerilim hatları ve dağıtım hatları
- Trafo merkezleri
- Boru hatları
- İçme suyu kaynakları ve iletim hatları
- Sulama sistemleri (kanalların uzunluğu ve kapasiteleri, su kaynakları dahil)
- Atık su sistemleri
- Kültürel, tarihsel ve arkeolojik sitler ve objeler
- İletişim altyapısı

Bilgiler kadaströ planlarından kontrol edilecektir.

Her proje için hazırlanacak olan YYP, ekte verilen YYP Kontrol Formu ile kontrol edilecektir.